

НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Хміль О.В., Каськова Л.Ф., Хміль Д.О. Новікова С.Ч., Янко Н.В.

Полтавський державний медичний університет

Упровадження інноваційних технологій підвищує якість освіти в умовах дистанційного навчання, активізує навчальну діяльність, дозволяє здобувачам вищої освіти швидко й ефективно засвоювати новий матеріал, а також надає можливість активно управляти потоком інформації в сучасних реаліях освітнього процесу.

Ключові слова: інноваційний процес, інформаційно-комунікативні технології, дистанційна освіта, мультимедійні технології.

The introduction of innovative technologies improves the quality of education in distance learning, intensifies learning activities, allows higher education students to quickly and effectively learn new material, and provides an opportunity to actively manage the flow of information in the modern realities of the educational process.

Key words: innovation process, information and communication technologies, distance education, multimedia technologies.

Становлення вищої школи на інноваційній основі стало необхідною умовою успішного розвитку суспільства. Інноваційний процес починається з формування інноваційного мислення. Він виникає ще в стінах закладу вищої освіти й постійно продовжується вже на робочому місці, де здобути у вищій школі знання, вміння й навички трансформуються в інтелектуальний актив установ охорони здоров'я. Інноваційне навчання – один зі способів створення конкурентоздатного фахівця. Він базується на комунікативній взаємодії між здобувачем освіти і викладачем, коли останній стає лише посередником на шляху засвоєння необхідних теоретичних і практичних знань, опанування вмінь і навичок у різних галузях медицини [1].

Для будь-якого освітнього процесу комунікація – це невід'ємна складова педагогічного процесу. Для забезпечення впровадження інноваційних технологій і їх ефективного застосування в навчальні програми необхідна плідна взаємодія освіти, науки, закладів охорони здоров'я між собою. Від рівня комунікації залежить її результативність. Упровадження інновацій у навчання розкриває особисті якості здобувачів освіти, розвиває індивідуальні можливості майбутніх лікарів, формує пізнавальні інтереси й сприяє прагненню до самовдосконалення [1; 2].

Ще до початку введення карантинних обмежень використання інформаційно-комунікативних технологій (ІКТ) у освітньому процесі всіх навчальних закладів розглядалося лише в контексті організації й проведення самостійної й індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти або як частина змішаного навчання. Але розповсюдження коронавірусної інфекції внесло свої корективи в систему вищої освіти України, змусило значно прискорити темпи впровадження електронного навчання для всіх без винятку закладів освіти. У максимально стислі терміни університети розгорнули системи дистанційної освіти. Саме інноваційні технології надали можливість упровадити в освітній процес методи дистанційного навчання.

Упровадження методів дистанційної освіти в складних умовах карантину сприяло забезпеченню якісної фахової підготовки кваліфікованих медичних кадрів і надало їм можливість поглиблювати знання зі спеціальності в зручний час. Дистанційне навчання зазвичай побудоване на самостійності пізнавальної діяльності здобувача освіти, яка має активний характер і максимально особистісно-орієнтована. Воно активно і швидко реагує на всі потреби сучасного суспільства, позиціонує себе як ефективна форма навчання в багатьох галузях медицини. Розробка ефективної системи електронної освіти в умовах дистанційного навчання дозволила швидко забезпечити доволі якісну підготовку кваліфікованого фахівця, надала можливість поглибити фахові знання здобувачів освіти з дисциплін [2; 3].

Ставлення до способів подання навчального матеріалу, який викладався дистанційно, й ефективності його засвоєння неоднозначне. Багато авторів зазначають про зниження темпів засвоєння дистанційно наданих матеріалів. Це пов'язують зі зниженням якості контролю й індивідуальної допомоги та підтримки з боку викладача, а також із відсутністю особистого контакту і вчасного коригування отриманої інформації. Але деякі спеціалісти вважають, що дистанційна форма навчання не тільки не знижує рівень знань, а й спроможна поглибити їх за умови використання сучасних методів і засобів навчання за рахунок сучасних ІКТ подання навчального матеріалу, використання принципів наочності й візуалізації, які визнано найпродуктивнішими методами дистанційної освіти. Робота в дистанційному форматі спонукає здобувачів освіти до самостійних суджень, дозволяє сформувати постійні особисті зв'язки за допомогою інструментів додаткового взаємного навчання й можливостей онлайн-спілкування з фаховими спеціалістами медицини в певній сфері (вебінари, онлайн-конференції, професійні майстер-класи) [4].

Найближчим часом пріоритетними напрямками в системі вищої освіти стануть не значні обсяги знань, а спроможність відшукати необхідну інформацію: правильно розуміти її та плідно використати для самоосвіти; мати можливість ефективно взаємодіяти з інтернет-спільнотою, колегами, фахівцями; критично мислити й аналізувати отриману інформацію, знаходячи розбіжності між різними джерелами цієї інформації.

Одним з ефективних інструментів навчального процесу й сучасним методичним засобом інтелектуального розвитку здобувачів освіти в умовах карантинних обмежень стала візуалізація навчального матеріалу. Навчання на основі технічних комп'ютерних засобів має свої особливості й відрізняється від традиційного. Під час такого навчання особливу увагу слід звертати на психологічні особливості здобувачів освіти, адже результат електронного навчання максимально залежить від їхньої здатності до самоорганізації, від мотивації й пізнавальних особливостей кожної особистості окремо [3].

Дослідження ЮНЕСКО доводять, що слухове сприйняття інформації дає закріплення 15%, зорове – 25%, а їх поєднання створює умови для засвоєння 65% інформації. Вербальна інформація на відміну від зорової реалізується відразу й у практично повному обсязі, не потребує для сприйняття великого проміжку часу. Така компактність навчальної інформації, як у обсязі, так і в часі, дає можливість максимально інтенсифікувати навчальний

процес за рахунок його візуалізації. Мультимедійні технології поєднують у собі потужні освітні ресурси, спроможні забезпечити середовище для комплектування й розвитку ключових компетентностей, до яких належать насамперед інформаційна й комунікативна. Мультимедійні й телекомунікаційні методики дають можливість упроваджувати принципово нові способи організації навчального процесу в системі медичної освіти.

Упровадження в процес навчання мультимедійних технологій переслідує дві мети, а саме: спростити засвоєння й полегшити процес запам'ятовування великих обсягів навчального матеріалу. Тобто, чим більше органів чуття беруть участь у сприйнятті будь-якого навчального матеріалу, тим простіше, швидше й надійніше цей матеріал збережеться в механічній пам'яті здобувача освіти й потім набагато легше відтвориться в ній.

Забезпечення інноваційного характеру медичної освіти якісно нового рівня в умовах тривалої пандемії з урахуванням сучасних реалій і вимог, а також світових тенденцій із формуванням системи безперервної освіти як інструменту професійного розвитку має стати стратегічною метою. Безпосереднє досягнення цієї мети передбачає вирішення стратегічних завдань: упровадження ефективної якісної підготовки й перепідготовки фахівців на базі досвіду передових університетів світу, формування системи зовнішньої незалежної сертифікації фахівців, створення системи безперервного професійного розвитку, що ґрунтується на принципах відкритого освітнього простору [3; 4].

Узагальнюючи, зазначимо, що сучасні тенденції освітнього процесу в медичних закладах вищої освіти вимагають нового системного підходу до навчання в карантинних умовах. Аналізуючи думки здобувачів освіти, викладачів та інших фахівців і науковців, важко не погодитися з тим, що мультимедійні технології в теперішніх реаліях стають пріоритетними в процесі дистанційної освітньої діяльності. Також слід наголосити на великому значенні само-свідомості й самоорганізованості здобувачів освіти в навчально-виховному процесі під час дистанційного навчання.

Список використаної літератури

1. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П.Ю. Сауха. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.
2. Коваль Т.І. (2009). Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посіб.-К.–380 с.
3. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчальний посібник / С.О. Сисоєва. – К.: Екмо, 2011. – 324 с.
4. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання: навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.]; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. – Полтава : ПУЕТ, 2018. – 261 с.

НЕПЕРЕРВНА ФАХОВА ОСВІТА МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ СЕРЕДНЬОЇ ЛАНКИ

Холявицька Л.В.

Кременчуцький медичний фаховий коледж імені В.І. Литвиненка

Післядипломна освіта стала основною сферою реалізації ідеї масової безперервної освіти. Висвітлено пошук шляхів удосконалення роботи відділення післядипломної освіти фахового медичного коледжу.

Ключові слова: концепція навчання протягом усього життя, набуття нових фахових компетентностей, стандарти надання медичної допомоги.

Postgraduate education has become the main area of implementation of the mass continuing education idea. About searching the ways of work improvement of postgraduate education department in professional medical college.

Key words: the concept of lifelong learning, acquisition of new professional competencies, standards of medical care.

Сучасний розвиток медичної науки і практики зумовлює необхідність вносити корективи в підготовку й підвищення кваліфікації медичних працівників із наближенням їхньої освіти до міжнародних і європейських стандартів. В умовах стрімкого розвитку інноваційних технологій і доказової медицини, упровадження в практику роботи закладів охорони здоров'я нових методів лікування й діагностики захворювань, новітніх інформаційних і сучасних телемедичних технологій, що дають змогу працювати в єдиному професійному світовому чи європейському просторі, на часі гостро стоять питання модернізації системи медичної освіти.

Відповідно: актуальність трансформації післядипломної безперервної освіти медичних спеціалістів спричинена вимогами часу. Зокрема, є необхідність удосконалення системи післядипломної освіти молодших медичних спеціалістів, фахових бакалаврів, бакалаврів і надання їм освітніх послуг у сферах галузей «Медицина» і «Охорона здоров'я»: у додатковій професійній освіті на підставі необхідної для суспільства концепції навчання протягом усього життя, набуття нових фахових (спеціальних) компетентностей.

Саме про це йде мова в Положенні, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України № 725 від 14.07.2021 р.: визначено основні засади здійснення безперервного професійного розвитку медичних і фармацевтичних працівників, до яких належать лікарі, провізори, молодші спеціалісти (фахові молодші бакалаври, молодші бакалаври, бакалаври) із медичною освітою [2].

На часі – удосконалення професійних компетентностей працівників сфери охорони здоров'я, що дасть їм змогу підтримувати або підвищувати рівень професійної діяльності відповідно до потреб сфери охорони здоров'я, уведення в дію електронної автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи, що включає інформаційні технології й технічні засоби, призначені для зберігання, обліку й використання даних та іншої інформації щодо безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я. Отже, час висуває нові вимоги, а заклад освіти має їм відповідати, особливо це стосується фахового медичного коледжу, у структурі якого згідно з ліцензією працює відділення післядипломної освіти. Адже особливості ринку медичних освітніх послуг сьогодні:

- Міністерство охорони здоров'я України — регулятор ринку освітніх медичних послуг;
- електронна інформаційна система;